

OKUL – AİLE – ÇEVRE İLİŞKİLERİ

Okul – Aile – Çevre İşbirliği

Eğitim sisteminin temel bir unsuru okul eğitim amacıyla bir araya gelen paydaşların oluşturduğu bir sistemdir. Okulun önemli paydaşlarından biri de aile ve okulun bulunduğu çevredir. Okullar buldukları çevreye uyum sağlayabilmek amacıyla ailelerle ve çevreyle sürekli iletişim halindedir.

Epstein (2001) modeli

- **Ebeveynlik:** Ailelere çocuk gelişime uygun olarak uygun bir ev ortamı hazırlamada yardımcı olmak ve sağlık, beslenme gibi temel konularda destek olmak,
- **İletişim:** Okul ve aile arasında sağlıklı bir iletişim kurmak. Bunun için öğrencilerle ilgili bilgilendirme raporları göndermek, düzenli veli toplantıları yapmak.
- **Gönüllülük:** Ailelerin okul etkinliklerine gönüllü katılmasını sağlamak.

Epstein (2001) modeli

- **Evde Öğretim Etkinliklerine Katılma:** Aileleri öğrencilerin derslerine nasıl yardım edecekleri konusunda bilgilendirmek,
- **Kararlara Katılma:** Okulda ilgili konularda karar alma sürecine aileyi dahil etmek, bunun için veli temsilcileri belirlemek,
- **Toplumla İşbirliği:** Topluma hizmet konularında öğrenci ve aileleri bilgilendirmek ve bu konularda ailelerin katılımını ve desteğini sağlamak.

OKUL - AİLE İŞBİRLİĞİNDE YASAL DAYANAKLAR

- Türk Milli Eğitim Temel Kanunu
- Okul – Aile Birliği Yönetmeliği:
- Öğrenci – Okul – Veli Sözleşmesi
- Öğretmen Yeterlikleri

Türk Milli Eğitim Temel Kanunu

1973 yılında yayımlanan Milli Eğitim Temel

Kanunu'nun da yer alan temel ilkelere biri olan

okul – aile işbirliği 16. Maddede

“Eğitim kurumlarının amaçlarının

gerçekleştirilmesine katkıda bulunmak için okul ile

aile arasında işbirliği sağlanır. Bu amaçla okullarda

okul-aile birlikleri kurulur” ifadesiyle ele alınmıştır.

Okul - Aile Birliği Yönetmeliği

1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu'nun 16. maddesine dayanılarak hazırlanmıştır. Yönetmeliğin amacı Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve eğitim kurumlarında okul-aile birliklerinin kuruluş, işleyiş, görev, yetki ve sorumluluklarına ilişkin usul ve esasları düzenlemektir (1. Madde).

Eğitim kampüslerinde yer alan okullar dâhil Millî Eğitim Bakanlığına bağlı okul ve eğitim kurumlarında okul-aile birliklerinin kuruluşu, işleyişi, birlik organlarının oluşturulması, seçim şekilleri; sosyal ve kültürel etkinlikler ile kampanya ve kurslardan sağlanan maddi katkılar, bağışların kabulü, harcanması ve denetlenmesiyle kantin ve benzeri yerlerin işlettilmesi veya işletilmesinden sağlanan gelirlerin dağıtım yerleri, oranları, harcanması ve denetlenmesine dair usul ve esasları kapsar (3.Madde).

Öğrenci - Okul - Veli Sözleşmesi

Sözleşme İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi, Çocuk Hakları Sözleşmesi, Milli Eğitim Temel Kanunu, Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı temel alınarak hazırlanmıştır.

Sözleşmede öğrenci, veli ve okulun hak ve sorumlulukları yer almaktadır.

OKUL - AİLE BİRLİKLERİ

- Okullarda okul ile aile arasında bütünleşmeyi gerçekleştirmek, veli ile okul arasında iletişimi ve iş birliğini sağlamak, eğitim ve öğretimi geliştirici faaliyetleri desteklemek, okulun ve maddi imkânlardan yoksun öğrencilerin eğitim ve öğretimle ilgili zorunlu ihtiyaçlarını karşılamak üzere okullar bünyesinde tüzel kişiliği haiz olmayan birlikler kurulur ve kurulduğu okulun adını alır (Madde 5).

Okul Aile Birlikleri

- genel kurul,
- yönetim kurulu ve
- denetleme kurulundan oluşur (Madde 8).

Genel kurul

- Birliğin üyelerinden meydana gelir. Genel kurul, birlik yönetim kurulunun davetiyle her yıl en geç Ekim ayının sonuna kadar; yeni açılan okullarda ise okul müdürünün daveti üzerine okulun açıldığı tarihten itibaren en geç iki ay içinde okulda toplanır.
- Genel kurul, katılan üyelerle toplanır ve bunların çoğunluğu ile karar alır.
- Genel kurulun toplanamaması durumunda, en geç otuz gün içinde çoğunluk aranmaksızın toplantı yapılır ve kararlar katılanların çoğunluğu ile alınır.
- Okul öğrenci kurulu/okul öğrenci meclisi/onur kurulu başkanları ile her sınıf seviyesinden seçilen birer temsilci öğrenci, genel kurula gözlemci olarak katılabilir (Madde 9).

Yönetim kurulu

- Sadece anne veya baba olan veliler ile istemeleri halinde okul yaptırarak Bakanlığa bağışta bulunan hayırseverler arasından seçilen **beş üyeden** oluşur. Yönetim kurulunun görev süresi bir yıldır.
- Yönetim kurulu, seçimden sonraki ilk hafta içinde okulda toplanarak üyeleri arasından bir başkan, bir başkan yardımcısı, bir muhasip (sayman) ve bir sekreter seçerek görev ve iş bölümü yapar.
- Yönetim kurulu üyelerinden üyeliği sona erenlerin yerine yedeklerin çağrılmasıyla oluşan yeni yönetim kurulu bir hafta içinde toplanarak aralarında görev dağılımı yaparlar.
- Yönetim kurulu başkan ve üyeleri en fazla üç defa seçilebilir. Başkan ve yönetim kurulu üyeleri aynı anda birden fazla birlik yönetiminde görev alamazlar (Madde 12).

Denetleme kurulu

- Genel kurulca seçilen bir veli ve öğretmenler kurulunca seçilen iki öğretmen olmak üzere üç asıl ve üç yedek üyeden oluşur. Asıl üyeler genel kuruldaki sonraki ilk hafta içinde toplanır ve üyeler arasından bir başkan seçerek görev ve iş bölümü yapar.
- Denetleme kurulunun görev süresi bir yıldır. Denetleme kurulu başkanı en fazla üç defa seçilebilir.
- Denetleme kurulu, yılda en az iki defa yönetim kurulunun faaliyetlerini inceler, ara raporlarını bilgi ve gereği için yönetim kuruluna sunar. Yönetim kurulunun faaliyet dönemine ilişkin nihai raporunu ise genel kurula sunar.
- Denetleme kurulu, yaptığı denetimler sonucu, yönetim kurulunun 6.ncı maddede sayılan birliğin görev ve yetkilerine aykırı faaliyetlerini tespit etmesi hâlinde genel kurulu olağanüstü toplantıya çağırır.
- Birliğin denetleme kurulu üyesi olan öğretmenlerin başka kurumda dört aydan fazla süreli görevlendirilmelerinde yerlerine yedekleri çağırılır (Madde 14).

Okul - Aile Birliğinin Görevleri

Okul – aile birliğinin görevleri ilgili yönetmeliğin 6. maddesinde belirtilmiştir. Bu görevler şunlardır:

- a) Öğrencilerin, Türk millî eğitiminin genel ve özel amaçları ile temel ilkeleri ve millî manevi değerler doğrultusunda yetiştirilmeleri için okul yönetimi, öğretmenler, veliler ve ailelerle iş birliği yapmak.
- b) Okulun amaç ve hedeflerinin gerçekleştirilmesine, eğitimde kalite ve başarı için okulun stratejik plan çalışmalarına ve uygulamasına destek olmak, eğitimde fırsat eğitliğine imkân vermek ve öğretmenler kurulunca alınan kararların uygulanmasını desteklemek amacıyla velilerle iş birliği yapmak.

c) Öğrencilerin başarısını artırmak amacıyla okul yönetimince planlanan kurs, sınav, seminer, müzik, tiyatro, spor, sanat, gezi, kermes ve benzeri eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesine katkı sağlamak.

ç) Okul yönetimiyle iş birliği yaparak eğitim ve öğretim faaliyetleri dışındaki zamanlarda okulun derslik, spor salonu, kütüphane, laboratuvar ve atölyeleri gibi eğitim ortamlarının değerlendirilmesine katkı sağlamak.

d) Okulun ihtiyaçlarını karşılamak için mal ve hizmet satın almak, bu hizmetlere ilişkin sosyal güvenlik primi, vergi ve benzeri ödemelerin yapılmasını sağlamak.

- e) Millî bayramlar, belirli gün ve haftalar ile kültürel yarışmaların düzenlenmesi giderlerine katkıda bulunmak.
- f) Okula yapılan ayni ve nakdî bağışları kabul ederek kayıtlarını tutmak, sosyal, kültürel etkinlikler ve kampanyalar düzenlemek, şartlı bağışları amacına uygun olarak kullanmak.
- g) Kantin ve benzeri yerleri işletirmek veya işletmek.
- ğ) Okul yönetimi ile iş birliği yaparak, imkânları yeterli olmayan öğrencilere maddi ve manevi destek sağlamak, aynı amaçla kardeş okullara da katkıda bulunmak.

ı) Eğitim ve 6đretimle ilgili kurumlar ve sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği yapmak.

ı) Eğitim ve 6đretime geliştirmek amacıyla oluşturulan çalışma komisyonlarına katkı sağlamak.

j) Ulusal ve uluslararası projelere katılmak ve proje amaçlarının gerçekleşmesine katkıda bulunmak.

k) Eğitim ve 6đretimle ilgili diğer etkinliklere destek olmak.

